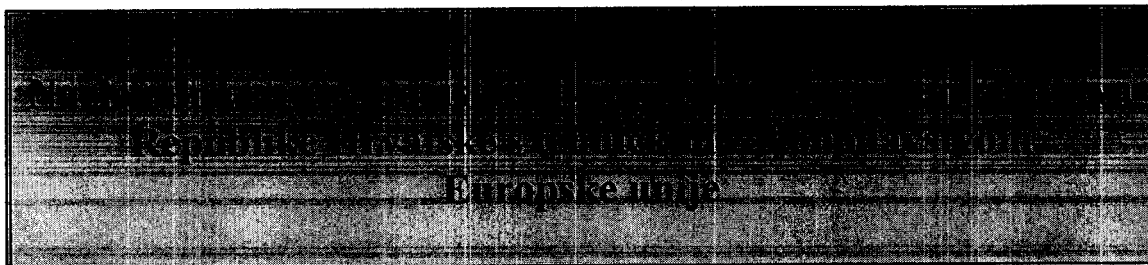

NACRT

Ministarstvo gospodarstva
Ministarstvo za europske integracije
Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo

Zagreb, 9. siječnja 2003.

SADRŽAJ

1.	<i>Uvod</i>	3
2.	<i>Ocjena trenutnog stanja u tehničkom zakonodavstvu Republike Hrvatske</i>	5
2.1.	Tehnički propisi	5
2.2.	Propisi iz područja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, lijekova i kemikalija	6
2.3.	Normizacija	6
2.4.	Ocjena sukladnosti	7
2.5.	Homologacija motornih vozila	8
2.6.	Mjeriteljstvo	8
2.7.	Nadzor nad predmetima od plemenitih kovina	10
2.8.	Nadzor nad tržištem	10
3.	<i>Kratkoročni i srednjoročni prioriteti na usklađivanju</i>	11
3.1.	Usklađivanje zakonodavstva	11
3.1.1.	Usklađivanje zakonodavstva sa smjericama Novog i Općeg pristupa	12
3.1.2.	Usklađivanje zakonodavstva sa smjericama Starog pristupa	13
3.2.	Usklađivanje institucionalne infrastrukture za provedbu zakonodavstva	16
3.2.1.	Zakonsko uređivanje (donošenje tehničkih propisa)	16
3.2.2.	Normizacija i ovlašćivanje/akreditacija	17
3.2.3.	Mjeriteljstvo – ključne značajke	18
3.2.4.	Tijela koja provode ocjenu sukladnosti – ključne značajke	20
3.2.5.	Tijela koja provode nadzor nad tržištem – ključne značajke	21
4.	<i>Metodologija za usklađivanje tehničkog zakonodavstva</i>	23
5.	<i>Utjecaj usklađenog zakonodavstva na gospodarske subjekte</i>	25
5.1.	Utjecaj zakonodavstva iz područja sigurnosti proizvoda, normizacije, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti	25
5.2.	Utjecaj zakonodavstva koje se odnosi na mjeriteljsku infrastrukturu	26

1. Uvod

Cilj je usklađivanja tehničkog zakonodavstva, normizacije, mjeriteljstva, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti izgradnja odgovarajuće državne tehničke infrastrukture koja bi odgovarala suvremenom tržišnom gospodarstvu te razvoj i povećanje konkurentne sposobnosti hrvatske industrije na međunarodnom tržištu i njezino ravnopravno uključivanje u svjetsku razmjenu roba i usluga.

Snažna težnja prema globalizaciji svjetske trgovine, međunarodna suradnja u proizvodnji roba, veća tehnička složenost većine proizvoda i usluga te veća briga za probleme zdravlja, sigurnosti i okoliša sve više povećavaju potrebu za međunarodnom ujednačenošću tehničkih norma, mjerenja, postupaka ocjene sukladnosti i povećavaju važnost ovlašćivanja/akreditacije (akreditacije) i njihova međunarodna priznavanja. Taj povećani naglasak na važnosti istovrijednosti mjerenja, postupaka ocjene sukladnosti za trgovinu ima dalekosežne posljedice za nacionalna gospodarstva i njihovo uključivanje u međunarodnu trgovinu. To je temelj prema kojemu se moraju ocjenjivati buduće nacionalne potrebe koje se odnose na tehničku infrastrukturu i buduće potrebe za međunarodnom suradnjom.

Sveobuhvatna nacionalna tehnička infrastruktura treba obuhvaćati nekoliko aspekata ili područja odgovornosti: sustav donošenja tehničkih propisa, sustav dragovoljne normizacije, sustav ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti te nacionalni mjeriteljski sustav. U određenim je zemljama za svaki takav aspekt odgovorna posebna organizacija, dok je u drugim zemljama po nekoliko aspekata okupljeno u zajedničku organizaciju. Svaki od tih sustava može djelovati na zadovoljavajući način pod uvjetom da se osigura usklađen rad na svim tim aspektima. Zbog prirode toga sustava veoma je poželjno i često gotovo najbitnije da se za svaki od tih aspekata ovlasti jedna organizacija kako bi predstavljala nacionalni interes u međunarodnim raspravama i pregovorima o međunarodnim i regionalnim sporazumima.

Cilj je usklađivanja razvoj zakonodavstva i tehničke infrastrukture koji će omogućiti poboljšanje sigurnosti proizvoda, zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, zaštitu okoliša i zaštitu potrošača te na taj način ispuniti međunarodne obveze koje je Republika Hrvatska preuzela pristupanjem WTO-u (WTO/TBT i WTO SPS sporazumi) te potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom.

Naime člankom 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnosi na tehničke propise, normizaciju, mjeriteljstvo, ovlašćivanje/akreditaciju i ocjenu sukladnosti Republika Hrvatska obvezala se da će "poduzeti mjere potrebne za postupno usklađivanje s tehničkim propisima Zajednice i europskom normizacijom, mjeriteljstvom i ovlašćivanjem/akreditacijom te postupcima za ocjenu sukladnosti" te da će "u tu svrhu strane u prvoj fazi započeti, poticati uporabu tehničkih propisa Europske zajednice i europskih norma te postupaka ocjene sukladnosti, zaključivati po potrebi Europske protokole za ocjenu sukladnosti, unapređivati razvoj infrastrukture za kakvoću: normizaciju, mjeriteljstvo, ovlašćivanje/akreditaciju i ocjenu sukladnosti, promicati sudjelovanje Republike Hrvatske u radu specijaliziranih europskih organizacija (CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET itd.)". Te obveze Republika Hrvatska mora ispuniti u razdoblju od šest godina od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Usklađivanje zakonodavstva

Republike Hrvatske u području tehničkog zakonodavstva predstavlja jedan od prioriteta u cjelokupnom usklađivanju budući da tehničko zakonodavstvo predstavlja temelj jedne od četiriju temeljnih sloboda na kojima se temelji unutrašnje tržište Europske unije, slobode kretanja roba.

Nacionalna strategija usklađivanja tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske s tehničkim zakonodavstvom Europske unije, obuhvaća zakonodavni okvir, institucionalne prilagodbe i utjecaj usklađivanja zakonodavstva na gospodarske subjekte.

2. Ocjena trenutnog stanja u tehničkom zakonodavstvu Republike Hrvatske

2.1. Tehnički propisi

Premda je na području sigurnosti proizvoda, normizacije, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti Republika Hrvatska po osamostaljenju donijela novo zakonodavstvo, postojeći sustav tehničkih propisa, normizacije, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti te ustrojstva institucija koje provode to zakonodavstvo većim je dijelom preuzet iz bivšeg sustava tehničkog zakonodavstva, a samo je manjim dijelom usklađen s europskim i svjetskim zahtjevima te nije prilagođen potrebama suvremenoga tržišno usmjerenoga gospodarskog sustava.

Godine 1996. Hrvatski je sabor donio novi *Zakon o normizaciji*. Tim je zakonom uređen način donošenja tehničkih propisa iz područja sigurnosti proizvoda i zaštite potrošača, sustav ocjene sukladnosti i ovlašćivanja/akreditacije, a norme su definirane kao dragovoljni dokumenti. Zakonom je utvrđen i datum prestanka obvezatnosti postojećih norma preuzetih iz zakonodavstva bivše države.

Donošenje propisa kojima se uređuje sigurnost tehničkih proizvoda, odgovornost proizvođača za proizvod, stavljanje proizvoda na tržište, te nadzor nad provođenjem tih propisa uređeni su *Zakonom o normizaciji* te drugim zakonima kojima se uređuju pojedina područja. U skladu sa *Zakonom o normizaciji* temeljne zahtjeve za proizvode donosi ravnatelj Zavoda, ako nije drukčije određeno drugim zakonima. Drugim riječima, ministri ili ravnatelji državnih upravnih organizacija donose propise iz djelokruga svojega ministarstva (npr. ministar zadužen za poslove graditeljstva i zaštite okoliša propisuje zahtjeve koji se odnose na proizvode iz područja graditeljstva, ministar zdravstva propisuje zahtjeve koji se odnose na medicinske proizvode, ministar pomorstva prometa i veza propisuje zahtjeve iz područja prometa i telekomunikacija itd.).

Područje sigurnosti industrijskih proizvoda u Republici Hrvatskoj uređeno je s nekoliko desetaka naredaba o obvezatnom potvrđivanju (atestiranju) određenih vrsta uređaja i opreme (uglavnom kućanskih i sličnih električnih uređaja, određenih vrsta strojarskih uređaja, dizala i dijelova za dizala, određenih vrsta medicinskih uređaja, određenih vrsta građevnih proizvoda itd.), koje su preuzete iz zakonodavstva bivše države. Tim je naredbama propisano ispitivanje i potvrđivanje određenih proizvoda prema tada valjanim normama. Te norme, premda su u najvećoj mjeri u vrijeme donošenja tih naredaba bile tehnički istovrijedne odgovarajućim međunarodnim i europskim normama, danas su "zastarjele" jer su gotovo sve njihove međunarodne verzije u međuvremenu prerađene.

Aspekti sigurnosti složenijih proizvoda i postrojenja riješeni su i nizom tzv. propisa o tehničkim normativima kojima se utvrđuju tehnički uvjeti za projektiranje i gradnju te izvođenje instalacija složenijih postrojenja. Ti su propisi preuzeti na temelju *Zakona o normizaciji* iz zakonodavstva bivše države.

2.2. Propisi iz područja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, lijekova i kemikalija

Posebnim su propisima uređena područja poljoprivrednih i veterinarskih proizvoda, kemijskih proizvoda, lijekova, kozmetike, medicinskih proizvoda itd.

2.3. Normizacija

Pravni je temelj uređenja sustava normizacije u Republici Hrvatskoj *Zakon o normizaciji* (Narodne novine, 55/96).

Sukladno tomu zakonu hrvatske norme priprema i izdaje Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo kao tijelo državne uprave. Državni zavod obavlja poslove nacionalnoga normirnog tijela, tj. normizacijskoga tijela priznata na nacionalnoj razini, čija je osnovna dužnost priprema, odobravanje ili prihvatanje nacionalnih norma. Zavod zastupa Republiku Hrvatsku u međunarodnim i regionalnim organizacijama za normizaciju.

Norme koje su trenutačno na snazi u Republici Hrvatskoj dijelom su nove hrvatske norme koje su preuzete iz normizacijskih sustava europskih i međunarodnih organizacija. Te su norme u hrvatski normizacijski sustav prihvaćene većim dijelom u izvornome obliku bez prevođenja.

Osim tih norma još su uvijek dijelom na snazi i norme preuzete iz normizacijskog sustava bivše države. Te su norme u vrijeme njihova donošenja djelomično bile usklađene s međunarodnim normama, međutim, s vremenom su međunarodne norme na kojima su se one temeljile većinom prerađene ili zamijenjene drugim normama, tako da te norme više ne odražavaju sadašnje stanje tehnike (pa tako i međunarodne i europske normizacije) na tome području. Dio takvih norma ima obveznu primjenu u naprijed navedenim tzv. propisima o obveznom atestiranju preuzetim iz zakonodavstva bivše države. Te se norme postupno zamjenjuju novim hrvatskim normama i povlače iz hrvatskoga normizacijskog sustava.

Jedan je od prioritetnih zadataka na usklađivanju normizacijskog sustava povlačenje cjelokupne zbirke norma preuzetih iz normizacijskog sustava bivše države i njihova zamjena novim hrvatskim normama. Te bi norme trebalo povući do 31. prosinca 2003. godine, a do tada bi u dogovoru s ostalim tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama trebalo pripremiti prioritete za donošenje novih hrvatskih norma.

Pritom treba voditi računa da se usporedno s preuzimanjem određenih smjernica novoga pristupa ubrza dinamika preuzimanja europskih norma koje su donesene radi primjene tih smjernica. Te norme služe kao detaljne tehničke specifikacije koje daju pojedinosti o zadovoljavanju bitnih zahtjeva utvrđenih u smjernici, a koji se odnose na sigurnost i druge tehničke značajke proizvoda. Za proizvode koji su sukladni s tim normama pretpostavlja se da su sukladni s bitnim zahtjevima smjernice i dopušta njihovo slobodno stavljanje na tržište Europske unije. Zbog iznimnog značenja tih norma za primjenu budućega tehničkog zakonodavstva te bi norme trebalo u većoj mjeri preuzimati uz prevođenje na hrvatski jezik.

Rad na pripremi hrvatskih norma odvija se u tehničkim odborima u kojima rade stručnjaci iz zainteresiranih institucija (industrije, znanosti, državne uprave, strukovnih udruga, udruga potrošača itd.). Hrvatske se norme donose prema međunarodnim i europskim pravilima konsenzusom, a njihova je uporaba dragovoljna. Hrvatske se norme izdaju kao posebne publikacije.

Dosad je, u četrnaest područja normizacije, osnovano 150 tehničkih odbora i 250 pododbora i radnih skupina u čijemu radu sudjeluje oko 2500 stručnjaka iz svih grana industrije, znanstvenih i visokoškolskih ustanova, strukovnih udruga, tijela državne uprave i javnih ustanova, udruga za zaštitu potrošača itd. Takvim je radom osigurana otvorenost normizacijskog sustava za rad na razvoju norma svim zainteresiranim stranama.

Osnovana su također savjetodavna tijela i programski odbori za nazivlje, graditeljstvo itd. koji usmjeravaju rad tehničkih odbora u tim područjima u procesu davanja prioriteta i donošenju odluka.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo član je međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO-a, IEC-a), član europske organizacije ETSI i pridruženi član europskih organizacija za normizaciju (CEN-a, CENELEC-a). Kako bi se osigurala zastupljenost interesa hrvatskoga gospodarstva u radu navedenih međunarodnih i europskih organizacija te dostupnost norma i dokumenata koji se izrađuju u tim organizacijama, potrebno je osigurati sredstva u državnome proračunu Republike Hrvatske za trajno financiranje članstva u tim organizacijama. Zajedničkim akcijama državne uprave s gospodarskim i obrtničkim komorama potrebno je također osigurati poticajna sredstva za sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu tehničkih tijela (tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina) tih organizacija u područjima u kojima hrvatsko gospodarstvo utvrdi svoj interes.

2.4. Ocjena sukladnosti

Ocjena sukladnosti proizvoda s propisima i normama (ispitivanje, potvrđivanje, nadzor nad tržištem) uređena je *Zakonom o normizaciji*. Ispitivanje i potvrđivanje zasad obavljaju laboratoriji u industriji, institutima, na fakultetima i samostalnim trgovačkim društvima registriranim za rad u tome području koje su ovlastila ministarstava i državne upravne organizacije na temelju zakona iz njihova djelokruga. Ovlasti se temelje na propisima za pojedina područja, a kriteriji o stručnoj i tehničkoj osposobljenosti u mnogim slučajevima nisu usklađeni s europskim zahtjevima.

Obvezatno ispitivanje i potvrđivanje provodi se većim dijelom u skladu s propisima (naredbama o obvezatnom potvrđivanju) koji su preuzeti temeljem *Zakona o normizaciji*. Tim se propisima upućuje na određene norme koje su većinom zastarjele. Te je propise, kao i ostale propise za proizvode, potrebno uskladiti s tehničkim zakonodavstvom Europske unije.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo obavlja poslove nacionalne službe za ovlašćivanje/akreditaciju. Zavod provodi postupke ovlašćivanja/akreditacije ispitnih laboratorija i potvrđenih institucija. Takvim se laboratorijima i potvrđenim

institucijama nakon pozitivne ocjene o osposobljenosti za provedbu navedenih poslova dodjeljuje službeno priznavanje, odnosno izdaje odgovarajuća ovlasnica prema pravilima potvrđenog sustava. Zavod vodi upisnik ovlaštenih laboratorija i potvrđenih institucija i nadzire njihov rad te povremeno objavljuje njihov popis.

Zavod također propisuje kriterije za ovlašćivanje/akreditaciju laboratorija i institucija za ocjenu sukladnosti.

Ovlaštenje se dodjeljuje na temelju ocjene i pregleda laboratorija. Ovlašćivanje/akreditacija se općenito provodi u skladu s europskim, odnosno istovrijednim hrvatskim normama HRN EN 45001 (sada norma HRN EN ISO/IEC 17025), te većim brojem drugih propisa i uputa. Zavod provodi redoviti nadzor nad radom ovlaštenih laboratorija.

Zavod je pridruženi član Europske suradnje na ovlašćivanju/akreditaciji (EA) i punopravni član Međunarodne suradnje na ovlašćivanju/akreditaciji laboratorija (ILAC).

U postojećemu hrvatskom zakonodavstvu ne postoji modularnost u postupcima ocjene sukladnosti, te u skladu s postojećim zakonodavstvom sve ocjene sukladnosti koje se provode na temelju postojećeg zakonodavstva provodi treća strana. Ti su postupci ocjene sukladnosti koji su trenutačno na snazi naslijeđeni iz bivšeg sustava. Stoga je u budućemu prilagođivanju taj sustav potrebno korjenito preinačiti, osuvremeniti i ugraditi elemente općega (globalnoga) pristupa jer je postojeći pristup skup i neprikladan za suvremeno tržišno gospodarstvo.

2.5. Homologacija motornih vozila

Potvrđivanje sukladnosti vozila i dijelova vozila u Republici Hrvatskoj, odnosno homologacija, uspostavljena je na temelju *Zakona o normizaciji* i propisa koji su sastavni dio međunarodnih ugovora koji obvezuju Republiku Hrvatsku. Hrvatski je sustav homologacije usklađen je s međunarodnim sustavom UN-ECE.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo dosad je donio 89 podzakonskih akata (naredaba i pravilnika) o homologaciji vozila.

2.6. Mjeriteljstvo

Nakon osamostaljenja Republike Hrvatske, slično kao i u području normizacije, ocjene sukladnosti i ovlašćivanja/akreditacije, i u području mjeriteljstva preuzeti su zakoni i propisi iz sustava bivše države. Ti su se mjeriteljski propisi, koji su se odnosili na različite vrste mjerila, u određenoj mjeri temeljili na međunarodnim preporukama OIML-a. U sklopu tog zakonodavstva naslijeđen je i niz mjeriteljskih propisa koji su obuhvaćali različite vrste mjerila koja ne spadaju u zakonsko mjeriteljstvo. Ti su propisi uglavnom bili preradbe različitih međunarodnih norma koje su se odnosile na mjerila.

U području mjeriteljstva od temeljne je važnosti za funkcioniranje mjeriteljskog sustava i uspostavljanje sljedivosti mjerenja i umjeravanja postojanje odgovarajuće tehničke infrastrukture: mjernih etalona (tvarnih mjera za ostvarivanje mjernih jedinica fizikalnih veličina), mjeriteljskih laboratorija itd. Ta infrastruktura nije bila u Republici Hrvatskoj izgrađena u zadovoljavajućoj mjeri jer je u bivšoj državi za ostvarivanje i čuvanje državnih mjernih etalona bio odgovoran bivši Savezni zavod za mjere i dragocene kovine. Preuzimanjem bivšega saveznog mjeriteljskog zakonodavstva tu je obvezu preuzeo Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo.

Promjenom zakonskog okvira trebalo je utvrditi odgovornost za uspostavljanje mjeriteljske infrastrukture u Republici Hrvatskoj, odgovornost za ostvarivanje i čuvanje mjernih etalona i osiguravanje sljedivosti mjerenja.

Godine 1993. Hrvatski je sabor donio *Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti* i *Zakon o mjernim jedinicama*. Tim je zakonima uređen okvir za uređenje mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj.

Kao i u slučaju normizacije, i prilagodbe provedene *Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti* mogu se smatrati samo prvom fazom ukupnog usklađivanja koje je potrebno provesti u sklopu cjelokupne transformacije gospodarskog i društvenog sustava na tržišno usmjereno gospodarstvo, kako bi se cjelokupni sustav mjeriteljstva doveo u sklad s takvim sustavima u industrijski razvijenim europskim državama.

Zbog gospodarskih i društvenih koristi od djelotvornoga nacionalnog mjeriteljskog sustava, a posebno zbog značenja koje takav sustav ima za industrijsku konkurentnost države, važno je ispravno urediti njegovu ulogu na razini države. Porastom industrijske i trgovinske suradnje povećava se i važnost mjeriteljstva. Interesi i zahtjevi mnogih korisnika mjeriteljstva nisu ograničeni na teritorij njihovih vlastitih država, te su koristi od usklađivanja nacionalnih mjeriteljskih sustava na međunarodnoj razini višestране. Jedan od temeljnih čimbenika koji omogućuje povezivanje ljudskih djelatnosti preko zemljopisnih i profesionalnih granica jest povjerenje u ispravnost mjernih rezultata. Ono se povećava uporabom zajedničkih mjernih jedinica i zajedničkih mjernih postupaka te priznavanjem, ovlašćivanjem/akreditacijom i međusobnim ispitivanjem mjernih etalona i laboratorija u različitim zemljama. Točna mjerenja nisu samo temelj za obračune u trgovačkim poslovima, ona su danas od ključne važnosti u medicinskoj dijagnostici, zaštiti zdravlja ljudi i zaštiti okoliša, u ocjeni sukladnosti proizvoda svih vrsta. Mjerenja su temelj za upravljanje industrijskim procesima i jedan od temelja industrijskog upravljanja kakvoćom.

Područje zakonskog mjeriteljstva uređeno je *Zakonom o mjernim jedinicama* (Narodne novine, 58/93) i *Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti* (Narodne novine, 11/94) te podzakonskim aktima donesenim za provedbu tih zakona. Sustav zakonskog mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj odgovara sustavu koji je trenutačno na snazi u Europskoj uniji, a temelji se na tzv. smjernicama staroga pristupa.

Sustav nadzora nad pakovinama usklađen je s odgovarajućim smjernicama Europske unije.

Prema *Zakonu o mjeriteljskoj djelatnosti* Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo središnja je nacionalna mjeriteljska ustanova, tj. ustanova koja čuva i održava nacionalne etalone. Zavod obavlja sve radnje koje proizlaze iz zakonskih zahtjeva, a odnose se na mjerenja, mjerne jedinice, mjerila i mjerne metode čiji je glavni cilj zaštita građana od posljedica pogrešnih mjerenja u službenim i trgovačkim poslovima u području zaštite zdravlja, zaštite okoliša, sigurnosti na radu itd.

U skladu s tom funkcijom za navedena područja ravnatelj Državnog zavoda donosi mjeriteljske propise u kojima se utvrđuju zahtjevi za mjerila i njihovu uporabu te propise za mjerne i ispitne metode i pakovine. Mjeriteljskim propisima uređuje se stavljanje na tržište i uporaba sljedećih mjerila: vodomjera, plinomjera, mjerila električne energije i mjernih transformatora, mjerila toplinske energije, mjernih sustava za kapljevine različite od vode, automatskih vaga, taksimetara, tvornih mjera, dimenzijskih mjernih sustava, dokaznih analizatora daha, analizatora ispušnih plinova itd. te nadzor nad netosadržajem pakovina.

U skladu s postojećim Zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti propisano je da se u određenim područjima mogu stavljeti na tržište i upotrebljavati samo mjerila koja imaju odgovarajuće tipno odobrenje te ako su na prikladan način ovjerena. Za mjerila u uporabi propisuju se pregledi ili periodična ponovna ovjeravanja kako bi se jamčila sukladnost mjerila sa zakonskim zahtjevima.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo predstavlja Republiku Hrvatsku u međunarodnim odnosima prema nacionalnim mjeriteljskim ustanovama drugih zemalja, u odnosima prema regionalnim mjeriteljskim organizacijama i prema BIPM-u. Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo član je Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (Organisation Internationale de Métrologie Légale, OIML) i pridruženi član EUROMET-a, Europske suradnje na mjernim etalonima.

2.7. Nadzor nad predmetima od plemenitih kovina

Nadzor nad predmetima od plemenitih kovina uređen je *Zakonom o nadzoru predmeta od plemenitih kovina* (Narodne novine, 76/93) i podzakonskim aktima donesenim za provedbu toga zakona. Europska unija nema propise u tome području.

2.8. Nadzor nad tržištem

Nadzor nad tržištem, tj. primjenu odgovarajućih zakona i propisa koji se odnose na sigurnost proizvoda i njihovo stavljanje na tržište provode odgovarajuće inspekcije. Prema hrvatskim zakonima Državni inspektorat ovlašten je za provođenje nadzora nad tržištem iz područja gospodarstva i zaštite na radu. Ministarstvo nadležno za područje građevno-tehničkih propisa i zaštitu okoliša nadzire primjenu zakona i propisa iz područja graditeljstva i zaštite okoliša, Ministarstvo zdravstva provodi nadzor nad provedbom zakona iz područja zaštite zdravlja, sanitarnih mjera itd.

3. *Kratkoročni i srednjoročni prioriteti na usklađivanju*

3.1. Usklađivanje zakonodavstva

Ovom se strategijom utvrđuju prioriteti u izradi nacrtu i prihvatanju zakona koji su preduvjet za prihvaćanje provedbenih mjera u onim područjima koja imaju posebnu važnost za Republiku Hrvatsku.

Djelovanja na usklađivanju zakonodavstva odvijat će se na različitim razinama. U prvoj fazi usklađivanja zakonodavstva prioritet treba dati izradi nacrtu okvirnih zakona za područje koje je obuhvaćeno zakonodavstvom novoga pristupa kako bi se donošenjem toga zakona (ili tih zakona) stvorio pravni okvir za druge provedbene mjere.

Nacrt okvirnog zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode potrebno je u skladu s Planom provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju izraditi do sredine 2003. godine.

Tim će zakonom biti obuhvaćeni sigurnosni i drugi aspekti tzv. tehničkih proizvoda, njime će se u hrvatsko zakonodavstvo uvesti načela novoga i općega pristupa. Nadalje, tim zakonom prenijet će se u hrvatsko zakonodavstvo i smjernica o općoj sigurnosti proizvoda (smjernica 2001/95/EEZ) te dijelom smjernica o odgovornosti proizvođača za proizvedeni proizvod (smjernica 85/374/EEZ). Njime će se također urediti i područje normizacije i njegov institucionalni okvir te područje ovlašćivanja/akreditacije. Tim će se zakonom odrediti i potrebno institucionalno ustrojstvo tih djelatnosti.

Nakon donošenja okvirnog zakona, bit će potrebno preuzeti u nacionalno zakonodavstvo u prvome redu sve europske smjernice novoga pristupa kojima se utvrđuju bitni zahtjevi za velike skupine proizvoda (strojeve, niskonaponsku opremu, građevne proizvode, tlačne posude, medicinske proizvode, igračke itd.). Zbog toga se ovom strategijom zadužuju ministarstva i državne upravne organizacije za preuzimanje određenih smjernica, a u skladu s njihovim djelokrugom. Prema Planu provedbe SSP-a krajnji je rok za provedbu te mjere lipanj 2005. godine.

Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode neće biti obuhvaćena područja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kemijskih i farmaceutskih proizvoda, kozmetičkih proizvoda, motornih vozila, proizvoda staklene, tekstilne i drvene industrije te obuće, koji su u Europskoj uniji trenutačno obuhvaćeni zakonodavstvom tzv. staroga pristupa. Za ta će se područja u skladu s rokovima određenim Planom provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (lipanj 2005. godine) izraditi odgovarajući okvirni zakoni, za što se ovom strategijom zadužuju ministarstva i druge državne upravne organizacije u skladu sa svojim djelokrugom.

Navedeni rokovi za izradu zakona, odnosno za provedbu mjera na prenošenju u hrvatsko zakonodavstvo pojedinih smjernica novoga i starog pristupa ne uključuju i rokove za punu provedbu takvih usklađenih propisa. Naime, pri prenošenju europskih smjernica u hrvatsko zakonodavstvo potrebno je, uvažavajući ocjene udruga gospodarstvenika, odrediti dostatno dugo prijelazno razdoblje (najmanje godinu dana)

u kojemu bi se usporedno uz navedene smjernice mogli primjenjivati i postojeći propisi, kako bi se hrvatskoj industriji omogućila prilagodba novim zahtjevima.

3.1.1. Usklađivanje zakonodavstva sa smjernicama Novog i Općeg pristupa

Za izradu zakona, odnosno za provedbu mjera na prenošenju u hrvatsko zakonodavstvo smjernica novoga pristupa na temelju posebnog zaključka Vlade Republike Hrvatske, a u skladu s njihovim djelokrugom bit će odgovorna sljedeća ministarstva odnosno državne upravne organizacije, i to:

Ministarstvo gospodarstva i Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo

- 1) Za izradu nacrtu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode te prenošenje u hrvatsko zakonodavstvo smjernice 2001/95/EEZ o općoj sigurnosti proizvoda i smjernice o odgovornosti proizvođača za proizvod (85/374/EEZ)
- 2) smjernice 73/23/EEZ o niskonaponskoj opremi
- 3) smjernice 94/9/EEZ koja se odnosi na opremu i zaštitne sustave namijenjene za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama
- 4) smjernice 98/34/EZ i 98/48/EZ o obavješćivanju

Zakon pod 1) te mjeru pod 4) treba dovršiti do lipnja 2003. godine (obveza iz Plana provedbe sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju). Mjere pod 2) i 3) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Nadalje, Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo prenijet će u hrvatsko zakonodavstvo i smjernicu 90/384/EZ koja se odnosi na neautomatske vage. Tu mjera treba provesti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo gospodarstva

- 1) smjernice 87/404/EEZ za jednostavne tlačne posude
- 2) smjernice 88/378/EEZ za sigurnost igračaka
- 3) smjernice 90/396/EEZ za uređaje na plinovita goriva,
- 4) Smjernica 92/42/EEZ o zahtjevima za djelotvornost novih vrelovodnih kotlova na plinovita ili kapljevita goriva
- 5) smjernice 95/16/EZ koja se odnose na dizala
- 6) Smjernica 96/57/EZ o zahtjevima za energetske djelotvornost kućanskih električnih hladnjaka, zamrzivača i njihovih kombinacija
- 7) smjernice 97/23/EEZ koja se odnosi na tlačnu opremu
- 8) smjernice 98/37/EEZ o strojevima

Mjere od 1) do 8) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja

- 1) Smjernica 89/106/EEZ koja se odnosi na građevne proizvode
- 2) Smjernica 94/62/EEZ o pakiranju i ambalažnom otpadu

Mjere pod 1) i 2) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo rada i socijalne skrbi

Smjernica 89/686/EEZ koja se odnosi osobnu zaštitnu opremu

Navedenu mjeru treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo pomorstva, prometa i veza

- 1) Smjernica 89/336/EEZ koja se odnose na elektromagnetsku spojivost
- 2) Smjernica 94/25/EEZ koja se odnosi na rekreacijska plovila
- 3) Smjernica vijeća 96/98/EEZ o pomorskoj opremi
- 4) Smjernica 96/48/EEZ o funkcionalnoj spojivosti transeuropskih željezničkih sustava velikih brzina
- 5) Smjernica 1999/5/EZ o radijskoj i telekomunikacijskoj terminaloj opremi

Mjere pod 1), 2), 3), 4) i 5) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo unutarnjih poslova

Smjernica 93/15/EEZ koja se odnose na stavljanje na tržište eksploziva za civilnu uporabu.

Tu mjeru treba provesti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo zdravstva

- 1) smjernica 90/385/EZ koja se odnosi na medicinske aktivne implantabilne uređaje
- 2) smjernica 93/42/EEZ koja se odnosi na medicinske uređaje
- 3) smjernica 98/79/EEZ o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim uređajima

Mjere pod 1), 2) i 3) treba provesti do prosinca 2004. godine.

Svi gore navedeni rokovi za prenošenje pojedinih smjernica novoga pristupa temelje se na zahtjevima uspostave sustava tehničkog zakonodavstva u skladu s propisima EU-a. Naime, tek po donošenju okvirnog zakona moguće je pristupiti usklađivanju pojedinačnih područja obuhvaćenih smjernicama novoga pristupa.

3.1.2. Usklađivanje zakonodavstva sa smjernicama Starog pristupa

Kako je već spomenuto, "stari pristup" ostaje još na snazi u području proizvoda automobilske, farmaceutske, prehrambene i zrakoplovne industrije itd.

Za izradu zakona odnosno provedbu mjera na prenošenju u hrvatsko zakonodavstvo smjernica staroga pristupa bit će u skladu sa svojim djelokrugom odgovorna sljedeća ministarstva odnosno državne upravne organizacije, i to:

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo

- 1) Za područje homologacije motornih vozila i traktora za poljoprivredu i šumarstvo

2) Za mjeriteljstvo i nadzor nad netosadržajem pakovina (što je već opisano u Strategiji)

Mjere pod 1) i 2) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo zdravstva

1) Za područje farmaceutskih i kozmetičkih proizvoda

Mjeru pod 1) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo gospodarstva

1) Za područje kemijskih proizvoda, i to za područja iz Ružičaste knjige Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva¹ pod točkama

2.2.1. Ograničenja

2.2.2. Razredba, pakiranje i označivanje

2.2.3. Deterdženti

2) Za područja iz Ružičaste knjige Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva navedena pod točkama:

8.2.9 Staklo

8.2.10 Tekstilni proizvodi

8.2.11 Obuća

8.2.12. *Drvo*

Mjere pod 1) i 2) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva

1) Za područje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

2) Za područja iz Ružičaste knjige Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva navedena pod točkama:

2.2.4. Umjetna gnojiva

Mjere pod 1) i 2) treba dovršiti do prosinca 2004. godine.

Donošenjem podzakonskih akata za provedbu okvirnog zakona o sigurnosti proizvoda kojima će se prenijeti europske smjernice bit će završeno usklađivanje u području tehničkog zakonodavstva.

U području zakonskog mjeriteljstva Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo treba prirediti odgovarajući zakon o mjernim jedinicama kojim bi se preuzela europska Smjernica 80/181/EEZ koja se odnosi na mjerne jedinice. Treba napomenuti da se postojeći *Zakon o mjernim jedinicama* temelji na dokumentu OIML D 2 čija je

¹ Ružičasta knjiga Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva predstavlja strukturirani popis pravne stečevine Europske unije iz djelokruga Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva te na taj način služi kao iznimno koristan priručnik pri usklađivanju tehničkog zakonodavstva u područjima koja pokriva. Dostupna je na internetskoj adresi <http://europa.eu.int/comm/dgs/enterprise/acquis.htm>.

osnova Međunarodni sustav jedinica (SI), pa usklađivanje zakonodavstva na tome području neće predstavljati veće poteškoće.

Isto tako Zavod mora pripremiti odgovarajući zakon o mjerilima kojima bi se prenijela u hrvatsko zakonodavstvo Smjernica 71/316/EEZ ili nova europska Smjernica za mjerila (Measurement Instruments Directive, MID), ako ta nova smjernica bude prihvaćena u Europskoj uniji. U okviru postojeće Smjernice 71/316/EEZ za mjerila prihvaćene su 23 pojedinačne smjernice koje će također biti potrebno preuzeti u hrvatski sustav zakonskog mjeriteljstva.

Premda su u području mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj trenutno na snazi dva zakona, Zakon o mjernim jedinicama i Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti, to se područje može urediti samo jednim okvirnim zakonom kako je to učinjeno u većini europskih zemalja čime bi se jednim zakonom prenijele obje temeljne mjeriteljske smjernice (Smjernica 80/181/EEZ i Smjernica 71/316/EEZ) u hrvatsko zakonodavstvo.

Rok za izradu toga okvirnog zakona također je lipanj 2003. godine. Sve ostale mjeriteljske smjernice koje se odnose na pojedinačna mjerila (uključujući i smjernicu novoga pristupa 90/384/EEZ koja se odnosi na neautomatske vage) prenijele bi se u hrvatsko zakonodavstvo do prosinca 2004. godine. Za izradu zakona, odnosno provedbu mjera na prenošenju u hrvatsko zakonodavstvo mjeriteljskih smjernica bit će odgovoran u skladu sa svojim djelokrugom Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo.

Važan je element usklađivanja i nadzor nad tržištem. Nadzor nad proizvodima u fazi proizvodnje i prije prodaje proizvoda bit će zamijenjen pooštrenom odgovornošću samih proizvođača za vlastite proizvode te nadzorom različitih mjerodavnih tijela (ministarstva i državne upravne organizacije) na tržištu.

Propisi Europske unije koji se odnose na sigurnosne i druge zahtjeve za proizvode detaljnije ne utvrđuju ustrojstvo tijela za nadzor nad proizvodima na tržištu, već to prepuštaju državama članicama. Jedini je zahtjev Europske unije prema državama članicama da nadzor nad proizvodima na tržištu bude učinkovit i dostatan. Prema sadašnjemu ustrojstvu dio nadzora na tržištu obavljat će Državni inspektorat, ali će taj posao obavljati i veterinarska inspekcija, sanitarna inspekcija ili neka druga inspekcija iz područja poljoprivrede, građevna inspekcija, odnosno neka druga inspekcija organizirana u tijelu državne uprave u čijem je djelokrugu provođenje nekog od zakona. Za nadzor nad proizvodima na tržištu Republika Hrvatska trebat će osim zakonskih uvjeta za funkcioniranje inspekcija osigurati i potrebne tehničke i druge uvjete (osposobljavanje odgovarajućih laboratorija, osnivanje prijavljenih tijela itd.) za utvrđivanje sukladnosti proizvoda s bitnim zahtjevima.

Zaključno, cjelokupno usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa smjernicama staroga i novoga pristupa Europske unije obavljat će mjerodavna ministarstva i državne upravne organizacije, a koordinaciju usklađivanja provodit će radna skupina Vlade Republike Hrvatske, koju bi činili ministri ili njihovi zamjenici. Stručnu i tehničku pomoć cijelomu procesu usklađivanja pružat će Ministarstvo za europske integracije, a u skladu sa svojim djelokrugom.

3.2. Usklađivanje institucionalne infrastrukture za provedbu zakonodavstva

Za ispravnu primjenu odgovarajućih smjernica bezuvjetno je nužno institucionalno odvajanje funkcija zakonskog uređivanja, normizacije, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti.

Okvirnim je zakonom stoga potrebno provesti razdvajanje funkcija zakonskog uređivanja (regulativne funkcije), normizacije, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti. Državna bi tijela (ministarstva i državne upravne organizacije) trebala zadržati samo zakonodavnu funkciju i funkciju provođenja zakona (nadzor nad tržištem) te istodobno osigurati da sustav ocjene sukladnosti koji provodi treća strana prema zahtjevima iz propisa bude zadovoljavajuće tehnički osposobljen i neovisan.

Strukture koje su potrebne za djelotvornu primjenu tehničkog zakonodavstva (prije svega ustrojstvo institucija za normizaciju, ovlašćivanje/akreditaciju i ocjenu sukladnosti) nisu precizno definirane zakonodavstvom Europske unije, ali se njihovo ustrojstvo i odgovornosti mogu izvesti analizom pojedinačnih dijelova europskoga zakonodavstva te odluka Europskoga vijeća. Minimalni su zahtjevi koji se postavljaju pred ministarstva i državne upravne organizacije da imaju zadovoljavajući broj prikladno školovanih stručnjaka za vođenje poslova na novome zakonodavstvu, da se osigura da nadzor nad tržištem bude razmjernan i djelotvoran, da postoje sredstva potrebna za ispitivanje i kvalificirani stručnjaci za provedbu tih djelatnosti, nacionalna normizacijska infrastruktura, i mjerodavno tijelo odgovorno za politiku u tome području.

Primjena smjernica novoga pristupa podrazumijeva pretvorbu sustava koji se temelji na obvezatnim preskriptivnim tehničkim zahtjevima i provedbi obvezatnog potvrđivanja u sustav u kojemu se zakonski uređeno područje ograničuje na bitne zakonske zahtjeve. Nadalje, slabljenje mehanizama djelovanja državne vlasti u fazi prije stavljanja proizvoda na tržište u novome sustavu zahtijeva uspostavu pojačanog nadzora nad tržištem od strane vlasti koje provode nadzor nad tržištem (inspekcijske službe).

S obzirom na to da svaka zemlja članica ima obvezu prijavljivati Povjerenstvu i drugim članicama nacrt svakoga tehničkog propisa koji se odnosi na proizvode, nacrt svake norme itd. (Smjernica 98/34/EZ), u tome upravnom ustroju potrebno je uspostaviti središnju informacijsku jedinicu. Uloga je takve središnje jedinice dvostruka – ona prima prijave i obavijesti koje joj prosljeđuje Europsko povjerenstvo i razaslija ih odgovarajućim ministarstvima i državnim upravnim organizacijama te šalje prijave i obavijesti koje prima od ministarstva i državnih upravnih organizacija Europskome povjerenstvu. Ovo se odnosi i na izvršavanje obveza iz Sporazuma o tehničkim zaprekama trgovini i Sporazuma o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama Svjetske trgovinske organizacije.

3.2.1. Zakonsko uređivanje (donošenje tehničkih propisa)

Kako bi se provele potrebne institucionalne prilagodbe u prvome redu bit će potrebno provesti preobrazbu ustrojstva Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo koji je prema sadašnjemu djelokrugu rada utvrđenu *Zakonom o normizaciji* odgovoran za

funkcioniranje najvećega dijela postojeće tehničke infrastrukture (donošenje propisa, normizacija, zakonsko mjeriteljstvo, ovlašćivanje/akreditacija i ocjena sukladnosti).

Do donošenja Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode, te imajući u vidu daljnje korake Republike Hrvatske u procesu europskih integracija, u vezi pitanja razdvajanja funkcija zakonskog uređivanja, normizacije, ocjene sukladnosti i ovlašćivanja/akreditacije, Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo kao državna upravna organizacija trebao bi zadržati poslove zakonskog uređenja određenih područja (opće sigurnosti proizvoda, zakonskog mjeriteljstva te provedbu određenih posebnih mjera koje se odnose na sigurnost određenih vrsta proizvoda) te predlagati Vladi Republike Hrvatske mjere za provođenje nacionalne politike u području normizacije, mjeriteljstva, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti, kao i provoditi, odnosno koordinirati provedbu takvih mjera.

3.2.2. Normizacija i ovlašćivanje/akreditacija

Okvirnim zakonom kojim će se definirati ustroj normizacijskog sustava i sustava ovlašćivanja/akreditacije u Republici Hrvatskoj predvidjet će se mogućnost osnivanja neovisnih tijela za normizaciju i ovlašćivanje/akreditaciju.

Pritom nacionalno normirno tijelo treba biti neovisno tijelo koje izrađuje i prihvaća dragovoljne norme koje preko tehničkih odbora odražavaju konsenzus zajednice u cjelini. To treba biti jedinstvena organizacija koja će biti odgovorna za sva područja normizacije. U upravljanju radom nacionalnog normirnog tijela trebaju biti zastupljeni i drugi interesi, a ne samo interesi državne uprave (industrije, potrošača, potvrđenih organizacija, nacionalnog tijela za ovlašćivanje/akreditaciju, strukovnih i profesionalnih organizacija). Ono će zastupati Republiku Hrvatsku u međunarodnim (ISO, IEC) i regionalnim (CEN, CENELEC i ETSI) organizacijama.

Zakonom treba utvrditi potrebnu institucionalnu infrastrukturu (normizacije i ovlašćivanja/akreditacije) koja će zadovoljavati odgovarajuće kriterije Europske unije te definirati potrebne prilagodbe postojeće tehničke infrastrukture koja u Republici Hrvatskoj djeluje u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, a što će omogućiti da se u Republici Hrvatskoj mogu provoditi postupci ocjene sukladnosti proizvoda u skladu s preuzetim europskim propisima i smjernicama.

Novim bi zakonom trebalo razraditi uspostavljanje ne samo temeljnog okvira normizacije nego i uvjeta ocjene sukladnosti tehničkih proizvoda sa zahtjevima iz propisa te pravila i postupke ovlašćivanja/akreditacije.

Na sličan je način potrebno zakonom urediti sustav ovlašćivanja/akreditacije.

Nadalje, novim zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode, normizaciji i ovlašćivanju/akreditaciji potrebno je, osim pravnog okvira za usklađivanje zakonodavstva Europske unije, odnosno primjene (implementacije) odgovarajućih smjernica, urediti i aspekte institucionalne prilagodbe, i to u prvome redu uspostavljanja institucija odgovornih za područje normizacije, ovlašćivanja/akreditacije, ocjene sukladnosti i nadzor nad tržištem.

Ključne značajke tih tijela trebaju biti:

a) Ključne značajke nacionalnog normirnoga tijela trebaju biti:

- neovisnost
- proces donošenja odluka utemeljen na konsenzusu
- jasnoća procesa donošenja odluka
- zastupljenost sviju zainteresiranih strana (državne uprave, industrije, potrošača, potvrđenih organizacija, tijela za ovlašćivanje/akreditaciju, trgovačkih društava, profesionalnih organizacija itd.) u djelatnostima i upravljanju
- dragovoljno sudjelovanje zainteresiranih strana u radu na izradi i prihvaćanju norma
- otvorenost rezultata rada instituta javnosti, kako bi ih svatko mogao upotrebljavati.

b) Ključne značajke tijela za ovlašćivanje/akreditacija

- Nacionalne su vlasti odgovorne za poduzimanje odgovarajućih mjera za osiguravanje neovisnosti i djelotvornosti nacionalnog sustava ovlašćivanja/akreditacije te za sudjelovanje u europskoj i međunarodnoj suradnji. Ovlašćivanje/akreditacija treba uspostaviti pod okriljem državnih vlasti, kako bi se osigurala neovisna prosudba na temelju javno prihvaćenih norma. Tijelo koje provodi ocjenjivanje treba postati članica Europske suradnje na ovlašćivanju/akreditaciji (European co-ordination in Accreditation, EA) i potpisati višestrane sporazume (Multilateral Agreements, MLA) u okviru EA-a.
- Ovlašćivanje/akreditacija treba biti neprofitna djelatnost koja radi potpune neovisnosti ne smije biti podložna komercijalnim motivima. Zato je za njezin rad potrebna određena državna financijska potpora.
- Ovlašćivanje/akreditaciju treba organizirati na takav način da se osigura djelotvorna služba koja zadovoljava potrebe industrije, potvrđenih tijela, državnih vlasti, potrošača itd. Konkurencija među službama i nepotrebno odvajanje ili čak udvostručivanje služba za ovlašćivanje/akreditaciju moraju se izbjegavati. Ovlašćivanje/akreditaciju uglavnom provodi jedno te isto tijelo, premda mogu koegzistirati različita tijela za ovlašćivanje/akreditaciju sa specijalizacijom u različitim područjima (na primjer ispitivanje ili potvrđivanje).
- Mora se provesti i održavati jasna razlika između djelatnosti ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti.

3.2.3. Mjeriteljstvo – ključne značajke

Budućim usklađivanjem zakonodavstva iz područja mjeriteljstva sa zakonodavstvom Europske unije potrebno je riješiti sljedeća pitanja: usklađivanje zakonskog okvira, preuzimanje postojećih mjeriteljskih smjernica Europske unije, definiranje institucionalnih okvira za provedbu toga zakonodavstva te uspostavljanje i financiranje materijalnih temelja (održavanja nacionalnih etalona) kojima će se osigurati sljedivost i točnost mjerenja koja se provode na nacionalnoj razini. Dakle, budućim okvirnim zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti treba urediti sve aspekte koji se odnose na mjeriteljsku infrastrukturu, pri čemu treba voditi računa da se pored

formalnoga zakonskog usklađivanja provede i transformacija postojeće mjeriteljske infrastrukture te da se osigura poboljšanje sposobnosti laboratorija koji provode mjerenja i ispitivanja.

Razvijen mjeriteljski sustav od temeljnog je značenja za djelotvornost infrastrukture mjerenja, ocjene sukladnosti proizvoda. Stoga se ustrojstvo mjeriteljstva, kako je prihvaćano u Europskoj uniji, mora na isti način ostvariti i u svim zemljama kandidatima, pa i u Republici Hrvatskoj.

Nacionalna mjeriteljska ustanova treba biti usmjerena na sebi svojstvenu zadaću osiguravanja sljedivosti mjerenja na najvišoj nacionalnoj razini te biti temelj za ustrojstvo mjerenja i ispitivanja u njegovu najširem smislu. Za osnivanje, nabavu opreme i rad nacionalne mjeriteljske ustanove potrebno je osigurati financijsku pomoć iz državnoga proračuna kako bi se osigurala njezina neovisnost i nepristranost.

Nacionalna mjeriteljska ustanova predstavlja zemlju u međunarodnim odnosima prema nacionalnim mjeriteljskim ustanovama drugih država, u odnosima prema regionalnim mjeriteljskim organizacijama i prema BIPM-u.

Naravno početni troškovi osnivanja mjeriteljske ustanove i nabave odgovarajućih etalona određenih fizikalnih veličina bit će visoki. Međutim proces uspostavljanja mjeriteljske ustanove može biti postupan i odvijati se u etapama kako bi se troškovi uspostavljanja raspodijelili na razmjerno dulje razdoblje te se time društvo ne bi jednokratno opteretilo velikim troškovima.

Pri osnivanju takve nacionalne mjeriteljske ustanove treba voditi računa da Republika Hrvatska u ovome trenutku ne mora imati za svaku mjernu jedinicu odgovarajući primarni etalon. Za veći broj fizikalnih veličina kao nacionalni etaloni mogu se upotrebljavati sekundarni etaloni čija se vrijednost određuje periodičnim uspoređivanjem s primarnim etalom koji se čuva za istu veličinu u BIPM-u ili kojoj drugoj nacionalnoj mjeriteljskoj ustanovi.

Za manje upotrebljavane fizikalne veličine takva ustanova ne mora uopće održavati nacionalne etalone nego umjesto toga može upućivati svoje korisnike na strane nacionalne mjeriteljske ustanove.

S druge strane, za nacionalno je gospodarstvo veoma važno imati izgrađenu materijalnu mjeriteljsku infrastrukturu jer se posjedovanjem nacionalnih etalona stječe međunarodno povjerenje u sljedivost mjerenja koja se provode na nacionalnoj razini.

Dakle, budućim okvirnim zakonom o mjeriteljskoj djelatnosti treba urediti sve aspekte koji se odnose na mjeriteljsku infrastrukturu, pri čemu treba voditi računa da se osim formalnoga zakonskog usklađivanja provede i transformacija postojeće mjeriteljske infrastrukture te da se osigura poboljšanje sposobnosti laboratorija koji provode mjerenja i ispitivanja.

U Europskoj uniji mjeriteljstvo se dijeli u tri kategorije: *zakonsko, industrijsko i znanstveno mjeriteljstvo*.

Zakonsko se mjeriteljstvo poglavito bavi propisima o mjerilima za zakonsku uporabu. Usklađivanje na razini Europske unije odnosi se na mjerila pri njihovu stavljanju na tržište, ali ne propisuje njihovu uporabu, koja se određuje nacionalnim zakonodavstvom. Europsko je povjerenstvo za većinu mjerila koja podliježu zakonskomu nadzoru predložilo novu *Smjernicu o mjerilima (Measurement Instruments Directive, MID)* kojom se i u područje zakonskog mjeriteljstva uvodi novi pristup. Usklađivanje na razini EU-a također je provedeno za mjerne jedinice i za netosadržaj pakovina.

Za zakonsko su mjeriteljstvo odgovorne državne vlasti, međutim one ne bi trebale biti odgovorne za industrijsko i znanstveno mjeriteljstvo. Svrha je industrijskog/znanstvenog mjeriteljstva osiguravanje pouzdanosti mjerenja umjeravanjem i sljedivošću. Međunarodna je suradnja bitna u mjeriteljstvu. Sljedivost prema međunarodnim mjernim etalonima ključni je element u ocjeni kakvoće mjeriteljskog sustava. Za provjeru kakvoće i mjerodavnosti nacionalnih mjeriteljskih služba služe međunarodna usporedbena ispitivanja.

Za usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području zakonskog mjeriteljstva trebat će preuzeti većinu mjeriteljskih smjernica staroga pristupa, od kojih će velik broj biti povučen kad na snagu stupi predložena nova *Smjernica o mjerilima*, kojom će se na načelima novoga pristupa provesti potpuno usklađivanje temeljnih zahtjeva za veći broj mjerila koja podliježu zakonskomu nadzoru. Za neautomatske vage postoji već smjernica novoga pristupa iz 1990. godine (Smjernica 90/384/EEZ).

Općenito, ocjenu sukladnosti u području zakonskog mjeriteljstva provode državne vlasti, premda u određenim zemljama tu djelatnost provode i privatna tijela. Vlasti odgovorne za zakonsko mjeriteljstvo trebaju sudjelovati u radu u *Europskoj suradnji na području zakonskog mjeriteljstva (WELMEC)* i u radu *Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML)*.

3.2.4. Tijela koja provode ocjenu sukladnosti – ključne značajke

Ocjena sukladnosti proizvoda s propisima i normama obuhvaća ispitivanje, potvrđivanje i nadzor nad tržištem.

Potvrđivanje je postupak kojim treća strana daje pismeno jamstvo da je proizvod, proces ili usluga sukladna s utvrđenim zahtjevima. Potvrđivanje koje provodi treća strana ima cilj osigurati povjerenje između dobavljača i potrošača i/ili nacionalnih vlasti.

Ispitivanje uključuje određivanje jedne ili više značajka danoga proizvoda, procesa ili usluge na temelju utvrđenih postupaka.

Radnje na potvrđivanju, ispitivanju i pregledu provode različite vrste tijela. Ta se tijela trebaju prije svega ovlašćivati u skladu s odgovarajućim normama niza EN ISO/IEC 17000 (EN 45000). Međutim, ovlašćivanje/akreditacija nije obvezatno za prijavljena tijela.

Nacionalne su vlasti odgovorne za prijavljivanje. Prijavljena tijela provode zadatke na ocjeni sukladnosti iz smjernica novoga pristupa kad se u skladu s modulima utvrđenim u dotičnoj smjernici za ocjenu sukladnosti proizvoda zahtijeva posredovanje treće strane. Za određene proizvode na koje se primjenjuju te smjernice proizvođač mora zahtijevati posredovanje prijavljenoga tijela prije stavljanja oznake CE na te proizvode i njihova stavljanja na tržište. Međutim, nije nužno prijavljivati takva tijela u svakome industrijskom području. U zemljama gdje je određeni industrijsko područje manje zastupljeno ocjenu sukladnosti mogu provoditi prijavljena tijela osnovana u drugim zemljama članicama EU-a. Prijavljena tijela mogu slobodno nuditi svoje usluge u ocjeni sukladnosti u okviru svojega djelokruga prijavljivanja drugim gospodarskim subjektima osnovanim na teritoriju ili izvan teritorija zemlje članice.

Ocjenom tijela koje traži prijavljivanje određuje se je li ono tehnički mjerodavno i sposobno provoditi postupak ocjene sukladnosti te može li dokazati potrebnu razinu neovisnosti, nepristranosti i poštenja. Zbog toga mjerodavnost prijavljenoga tijela treba redovito nadzirati i pratiti.

Prijavljena tijela moraju provoditi svoje djelatnosti na neovisan i nepristran način. Posebno mora biti zajamčena neovisnost i nepristranost osoblja uključena u rad na ocjeni sukladnosti te čuvanje tajnosti povjerljivih podataka koje dobivaju tijekom ocjene sukladnosti. Osoblje mora imati zadovoljavajuće znanje i iskustvo u provođenju ocjene sukladnosti prema odgovarajućim smjernicama.

Prijavljena tijela moraju također na odgovarajući način jamčiti za svoj profesionalni rad, ako ta odgovornost nije predviđena nacionalnim zakonodavstvom zemlje članice koja provodi prijavljivanje.

Prijavljena tijela moraju biti na odgovarajući način osigurana kako bi pokrila svoje profesionalne djelatnosti, ako odgovornost nije osigurana nacionalnim zakonodavstvom zemlje članice koja provodi imenovanje. Prijavljeno tijelo mora zapošljavati potrebno osoblje koje ima zadovoljavajuće i odgovarajuće znanje i iskustvo u provođenju ocjene sukladnosti s dotičnom smjernicom.

3.2.5. Tijela koja provode nadzor nad tržištem – ključne značajke

Svrha je nadzora nad tržištem provjera sukladnosti proizvoda koji se stavljaju na tržište s odgovarajućim zakonima i propisima. Djelotvoran nadzor nad tržištem osigurava istovrijednu razinu zaštite za sve građane na unutrašnjemu europskom tržištu i poštenu tržišnu utakmicu za gospodarske subjekte.

Nadzor nad tržištem obuhvaća provjere jesu li proizvodi koji se stavljaju na tržište sukladni s odredbama odgovarajućeg zakonodavstva i poduzimanje mjera kako bi se nesukladni proizvodi doveli u sklad s utvrđenim uvjetima.

Nadzor nad tržištem posebno je bitan u onim područjima u kojima ne postoji nikakav postupak odobravanja prije stavljanja proizvoda na tržište.

Za nadzor nad primjenom zakonodavstva odgovorna je državna vlast. Time se jamči nepristranost postupaka nadzora nad tržištem. Prema tomu, nacionalne uprave moraju organizirati odgovarajući nadzor nad tržištem koji će na cijelome teritoriju države obuhvatiti sva područja nadzora utvrđena propisima.

Nadzor nad tržištem treba biti neovisan i mora se odvijati na nepristran i nediskriminacijski način.

Svaka nacionalna vlast (uprava) može odlučivati o svojoj infrastrukturi za nadzor nad tržištem (npr. funkcionalnoj i zemljopisnoj dodjeli odgovornosti), pod uvjetom da je nadzor djelotvoran i da obuhvaća cijeli teritorij.

Vlasti koje provode nadzor nad tržištem trebaju imati potrebna sredstva i ovlaštenja (npr. uzimanje uzoraka, nametanje dostatnih kazna radi odvratanja od kršenja propisa) koja bi im omogućila provedbu nadzora na način koji je djelotvoran i dostatno širok za otkrivanje nesukladnih proizvoda.

Vlasti koje provode nadzor trebaju imati zadovoljavajući broj stručno osposobljenog i tehnički mjerodavnog osoblja za nadzor nad posebnim proizvodima i područjima rizika.

Pri provedbi nadzora nad tržištem državne vlasti koje provode taj nadzor trebaju uzimati u obzir načelo razmjernosti, tj. da poduzete zakonske mjere moraju biti u skladu sa stupnjem rizika ili nesukladnosti.

Vlasti koje provode nadzor mogu prenositi tehničke zadatke na druga tijela, ali uvijek snose odgovornost za njihove odluke.

Kao opće pravilo, nije prikladno da prijavljeno tijelo bude odgovorno za nadzor nad tržištem. Ako vlasti za nadzor nad tržištem i prijavljeno tijelo potpadaju pod istu višu vlast u državnoj upravi, potrebno je razgraničiti odgovornosti kako bi se izbjegli sukobi interesa.

Kako će nadzor nad proizvodima u fazi proizvodnje i prije stavljanja proizvoda na tržište u velikoj mjeri biti zamijenjen poštrenom odgovornošću samih proizvođača za vlastite proizvode te nadzorom različitih tijela odgovornih za nadzor nad tržištem, osim pojačanja uloge postojećih inspeksijskih služba koje djeluju Republici Hrvatskoj bit će vjerojatno potrebno osigurati i potrebna sredstva za poboljšanje njihove tehničke opremljenosti.

Propisi EU-a koji se odnose na sigurnosne i druge zahtjeve za proizvode detaljnije ne utvrđuju organizaciju tijela koja provode nadzor nad proizvodima na tržištu, već to prepuštaju državama članicama. Jedini je zahtjev EU-a prema državama članicama da nadzor nad proizvodima na tržištu bude učinkovit i dostatan. Prema sadašnjemu ustrojstvu hrvatske državne uprave najveći dio nadzora nad tržištem obavljat će Državni inspektorat, ali će te poslove obavljati i druge inspekcije (veterinarska inspekcija, sanitarna inspekcija, građevna inspekcija, odnosno neka druga inspekcija organizirana u tijelu državne uprave mjerodavna za provođenje određenog zakona).

4. Metodologija za usklađivanje tehničkog zakonodavstva

Usklađivanje tehničkog zakonodavstva složen je proces koji se mora osnivati na utvrđenim organizacijskim oblicima s jasno utvrđenim vremenskim planom aktivnosti.

Radi što djelotvornije provedbe procesa usklađivanja tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije potrebno je ustrojiti radnu skupinu za usklađivanje na razini Vlade Republike Hrvatske, koja bi trebala biti glavno središte za praćenje i koordinaciju procesa usklađivanja tehničkog zakonodavstva. Do osnivanja navedene radne skupine, za koordinaciju procesa usklađivanja tehničkog zakonodavstva može biti zadužena Radna skupina za usklađivanje zakonodavstva u području slobode kretanja roba, odnosno njezina podskupina za tehničko zakonodavstvo.

Navedenu radnu skupinu na razini Vlade Republike Hrvatske trebali bi činiti čelnici ministarstava i državnih upravnih organizacija koja sudjeluju u procesu usklađivanja. Ona bi bila zadužena za koordinaciju cijelog procesa usklađivanja tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije. Njezina bi uloga bila prikupljanje prioriternih prijedloga i izrada vremenskoga plana za njihovu realizaciju te koordinacija i praćenje procesa usklađivanja. Na operativnoj razini određenu ulogu trebala bi imati i Radna skupina za usklađivanje zakonodavstva u području slobode kretanja roba, odnosno njezina podskupina za tehničko zakonodavstvo.

Usporedno bi se u ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama trebale odrediti (osnovati) ustrojstvene jedinice ili radne skupine (prema pojedinim smjernicama iz pravne stečevine Europske unije) za usklađivanje propisa iz djelokruga tih tijela državne uprave. Te bi ustrojstvene jedinice, odnosno skupine, trebale biti sastavljene od stručnjaka iz tih tijela državne uprave zaduženih za prenošenje pojedinih smjernica u hrvatsko zakonodavstvo.

Važno je istaknuti da svako tijelo državne uprave zaduženo Nacionalnom strategijom za prenošenje pojedine smjernice u zakonodavstvo Republike Hrvatske treba uključiti i druga tijela državne uprave, ovisno o njihovu djelokrugu, u postupak usklađivanja tehničkog zakonodavstva unutar smjernice za koje je zaduženo, ovisno o njezinu predmetu uređivanja.

Zadaća tih ustrojstvenih jedinica i radnih skupina bila bi analiza postojećih nacionalnih zakona, analiza odgovarajućih europskih smjernica, određivanje razine usklađenosti propisa Republike Hrvatske s tim smjernicama, davanje mišljenja o potrebnim izmjenama i dopunama postojećih propisa ili izradi novih odgovarajućih propisa te analiza mogućih načina primjene novih, usklađenih propisa.

Ti bi stručnjaci trebali surađivati sa stručnjacima iz Europske unije u procesu analize postojećih propisa, u pripremi novih propisa te mogućih promjena u postojećim institucijama ili izgradnji novih institucija radi normalne i djelotvorne primjene tehničkog zakonodavstva.

U postupku donošenja propisa potrebno je osigurati zastupljenost interesa svih interesnih skupina (industrija, potrošači, potvrđene organizacije, profesionalne udruge itd.) te otvorenost za pristup informacijama u svim fazama prilagodbe.

Uzimajući u obzir činjenicu da se radi o usklađivanju iznimno velikoga broja propisa, potrebno je ustrojiti jedinstvenu, javno dostupnu bazu podataka o tehničkom zakonodavstvu Republike Hrvatske imajući u vidu njegovo usklađivanje s tehničkim zakonodavstvom Europske unije.

Za aktivnosti usklađivanja potrebno je osigurati tehničku pomoć stručnjaka iz Europske unije na bilateralnoj i multilateralnoj osnovi. Pod tim se razumijeva pomoć koju daju strani stručnjaci iz država članica Europske unije i država pridruženih članica s višegodišnjim iskustvom u području tehničkog usklađivanja.

Zbog važnosti, složenosti i specifičnosti procesa usklađivanja propisa potrebno je provesti odgovarajuće pripreme. Prije svega potrebno je prevesti na hrvatski jezik smjernice Europske unije koje će se preuzimati u hrvatsko zakonodavstvo.

Prevođenje treba organizirati u okviru Ministarstva za europske integracije. U prvome redu trebalo bi prevesti akte koji imaju izravan učinak na zakonodavstvo zemalja članica, smjernice (akte koji se prenose u nacionalno zakonodavstvo zemalja članica), odluke (koje se odnose na posebne pravne osobe i za njih su u cijelosti obvezujuće) i druge dokumente nužne za proces usklađivanja zakonodavstva. U početnoj fazi treba prevesti propise i smjernice koji pripadaju prvoj fazi mjera iz *Bijele knjige - Priprema pridruženih zemalja Srednje i Istočne Europe za integracije u unutrašnje tržište i Uniju*.

Prije početka prevođenja potrebno je pripremiti odgovarajuću metodologiju za prevođenje propisa Europske unije kako bi se osigurao sustavan pristup i jezično ujednačivanje prevedenih tekstova. Tom bi metodologijom trebalo riješiti problem nazivlja te razraditi način provjere, lektoriranja i ispravaka prevedenih tekstova radi ujednačivanja nazivlja prije ovjere teksta.

5. Utjecaj usklađenog zakonodavstva na gospodarske subjekte

5.1. Utjecaj zakonodavstva iz područja sigurnosti proizvoda, normizacije, ovlašćivanja/akreditacije i ocjene sukladnosti

Kad se razmatra utjecaj novog zakonodavstva na gospodarske subjekte, prije svega treba imati na umu dugoročne učinke koje će novo zakonodavstvo i na njemu ustrojena nova tehnička infrastruktura imati za gospodarski razvoj hrvatske industrije i poboljšavanje njezine konkurentnosti na svjetskome tržištu.

Postojeća tehnička infrastruktura Republike Hrvatske koja se temelji na postojećim okvirnim zakonima, *Zakonu o normizaciji* i *Zakonu o mjeriteljskoj djelatnosti*, kojima je uređeno područje sigurnosti proizvoda i odgovornosti proizvođača te organizacijski ustroj normizacije, ovlašćivanja/akreditacije, ocjene sukladnosti i mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj, svojim rješenjima nije sukladna s postojećim tehničkim zakonodavstvom Europske unije, te se bez njezine promjene ne mogu provesti predviđena usklađivanja zakonodavstva.

Kako prije svega postojeće tehničko zakonodavstvo nije odraz sadašnjeg stanja tehnike, ono ne omogućuje hrvatskoj industriji afirmaciju na svjetskome i europskome tržištu, budući da se proizvodi koji se stavljaju na inozemna tržišta moraju prilagođivati drukčijim tehničkim rješenjima koja se temelje na međunarodnim normama. Nadalje, takvi su propisi velika smetnja za strane investitore budući da na veoma ograničenu tržištu propisuju posebna pravila za izradu i ocjenu sukladnosti različitih proizvoda koja se ne temelje na međunarodnim normama i dokumentima.

Postojećim tehničkim propisima donesenim na temelju *Zakona o normizaciji* nisu obuhvaćani svi proizvodi ni svi aspekti sigurnosti proizvoda koji su uređeni europskim smjernicama, posebno smjernicama novoga pristupa. Ti su propisi većim dijelom preuzeti iz zakonodavstva bivše države. Kako je to zakonodavstvo posve neprimjereno tržišnomu gospodarstvu te svojim rješenjima koja ne odgovaraju suvremenom stanju tehnike sputava industrijski razvoj, u interesu je prije svega hrvatskoga gospodarstva da se to zakonodavstvo što prije zamijeni sustavom koji će s jedne strane u većoj mjeri biti u funkciji zaštite opravdanih društvenih interesa koji se odnose na zaštitu zdravlja, sigurnosti, zaštitu potrošača i zaštitu okoliša, a s druge strane prihvaćanjem tehničkog zakonodavstva koje se temelji na međunarodnim, odnosno europskim normama i dokumentima uklanjati nepotrebne zapreke trgovini, i inozemnim proizvođačima koji stavljaju svoje proizvode na hrvatsko tržište, i hrvatskoj industriji u njezinu nastojanju za proširenjem udjela na svjetskome tržištu.

Svakako bi pri prenošenju europskih smjernica u hrvatsko zakonodavstvo bilo potrebno, uvažavajući ocjene udruga gospodarstvenika, odrediti dostatno dugo prijelazno razdoblje (najmanje godinu dana) u kojemu bi se usporedno uz navedene smjernice mogli primjenjivati i postojeći propisi, kako bi se hrvatskoj industriji omogućila prilagodba novim zahtjevima.

Novim će se zakonodavstvom, premda će se njime promijeniti zahtjevi koji se odnose na sigurnost proizvoda i odgovornost proizvođača, te uvesti drugačiji zahtjevi za ocjenu sukladnosti proizvoda, proizvođači rasteretiti dijela troškova koji proizlaze iz

primjene postojećega tehničkog zakonodavstva prema kojem ocjenu sukladnosti svih proizvoda koji se stavljaju na hrvatsko tržište mora provoditi treća strana.

Usporedno s preuzimanjem europskih smjernica treba poduzeti odgovarajuće korake da se u Republici Hrvatskoj osposobe i tehnički opreme odgovarajuća prijavljena tijela za rad u skladu sa novim zahtjevima smjernice. Treba očekivati da će to biti postojeće organizacije ovlaštene za potvrđivanje proizvoda u tome području.

Vjerojatno će najveći problemi nastati u prilagodbi postojećih tijela koja provode postupke ocjene sukladnosti. Ta tijela, ako i dalje žele ostati u tome poslu, moraju prilagoditi svoje djelovanje te poduzeti mjere kako bi se na vrijeme stručno i tehnički prilagodila novim uvjetima rada prema europskomu zakonodavstvu.

U svakom slučaju, tijela državne uprave bi u suradnji s udrugama gospodarskih subjekata trebala izraditi i provoditi program upoznavanja gospodarskih subjekata sa sustavom tehničkog zakonodavstva Europske unije i značaju za gospodarstvo koji proizlazi iz usklađivanja tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske s njime.

5.2. Utjecaj zakonodavstva koje se odnosi na mjeriteljsku infrastrukturu

U Hrvatskoj ne postoji snažnija industrija mjerila. Mjerila koja podliježu mjeriteljskomu nadzoru najvećim se dijelom uvoze iz zemalja Europske unije, te stoga sama promjena mjeriteljskog zakonodavstva neće imati većeg značenja za hrvatsku industriju. S druge strane, postojeći mjeriteljski propisi djelomice su tehnički usklađeni s međunarodnim preporukama OIML-a, tako da se hrvatski proizvođači mjerila neće suočavati s posebnim novim zahtjevima za mjerila.

Temeljni je nedostatak postojećega mjeriteljskog sustava nepostojanje središnje nacionalne mjeriteljske ustanove preko koje bi se održavala sljedivost mjerenja i umjeravanja prema međunarodnim etalonima (ostvarenjima mjernih jedinica) te pomanjkanje mjeriteljskih laboratorija koji posjeduju etalone visoke mjeriteljske kakvoće koji bi mogli provoditi mjerenja i umjeravanja mjerila i radnih etalona visoke točnosti na primarnoj i sekundarnoj razini. Taj će se problem riješiti osnivanjem nacionalne mjeriteljske ustanove koja će pored ostalog pomoći hrvatskomu gospodarstvu u smanjenju troškova umjeravanja koja obavljaju u vanjskim mjeriteljskim ustanovama.

Nepostojanje takve ustanove u velikoj mjeri povećava industriji troškove održavanja mjerne i ispitne opreme budući da se za umjeravanje te opreme moraju oslanjati na inozemne laboratorije.

Stoga prije svega treba osigurati materijalne temelje za sljedivost mjerenja i ispitivanja koja se provode u Republici Hrvatskoj. Pouzdanost lanca sljedivosti od nacionalnih etalona do radnih etalona na mjestu primjene od presudne je važnosti za nacionalni mjeriteljski sustav. Svi laboratoriji u svakome lancu, i prema tomu svi laboratoriji u nacionalnoj mreži laboratorija za umjeravanje, trebaju moći dokazati svoju sposobnost i mjerodavnost.